

Ҳ.НУРМАТОВ, Н.НОРХЎЦАЕВ

МУСИҚЎ

КИТОБИ ДАРСЎ БАРОИ ДОНИШОМЎЗОНИ СИНФИ
1-УМИ МАКТАБЎОИ ТАЪЛИМИ МИЁНАИ УМУМЎ

Нашри ҳабдахуми мукамалгардида

Вазорати таълими халқи Республикаи Ўзбекистон
ба нашр тавсия намудааст

Хонаи эҷодии табъу нашри ба номи Ғафур Ғулом
Тошканд – 2019

УЎК 78 (075)
КБК 85.31ya71
Н 87

Муқарризон:

Д. Каримова – дотсенти кафедраи таълими мусиқии факултаи маданияти қисмонӣ ва таълими ибтидоии ДПДТ;

Р. Худоёрова – омӯзгори фанни маданияти мусиқии мактаби таълими миёнаи рақами 272-юми ноҳияи Сирғалии шаҳри Тошканд;

В. Гаппарова – омӯзгори фанни маданияти мусиқии мактаби таълими миёнаи рақами 203-юми ноҳияи Сирғалии шаҳри Тошканд.

– Дар иҷрои устодатон гӯш кунед!

– Бо ёри устодатон сароед!

– Саводи мусиқӣ

– Аҷоми дарс

Аз ҳисоби маблағҳои Бунёди мақсадноки китоби республика чоп шудааст

Нурматов Х., Норхўчаев Н.

Мусиқӣ: китоби дарсӣ барои донишомӯзони синфи 1, нашри 17-уми мукамалгардида. Мутарҷим Ҷ. Эшонқулов – Т.: Хонаи эҷодии табъу нашри ба номи Фафур Ғулом, соли 2019. – 64 саҳифа.

УЎК 78 (075)
КБК 85.31ya71

ISBN 978–9943–5548-6-3

© Х. Нурматов, Н. Норхўчаев
© Хонаи эҷодии табъу нашри ба номи
Фафур Ғулом, соли 2019

ҚОИДАҲОИ СУРУДХОНӢ

Барои дуруст иҷро кардани суруд, аввал онро бо диққат гӯш кардан лозим аст.

Сурудро дар ҳолати қоматро рост нигоҳ доштан, рост истода ё ки нишаста хондан лозим аст.

Пеш аз сурудхонӣ саросема нашуда нафас гирифтани ва китфонро набардоштан лозим аст.

Дар мобайни калима нафас нагиред.

Барои аниқ шунда шудани калимаҳои суруд овозҳои садонок ва ҳамсадохоро дуруст талаффуз кардан лозим аст.

Ҳангоми сурудхонӣ овозатон бояд сабук ва форам шунда шавад. Овозхоро дароз карда гӯед.

Сурудро ифоданок, барои шунавандан писандида карда гуфтан лозим аст.

Сароидани сурудро ба ҳаракати дастони омӯзгор нигоҳ карда ёд гиред.

ВАТАНҶОНАМ – ВАТАНАМ

Шеъри П. Мўъмин
Оҳанги Д. Омонуллаева

Тези миёна

Ва-тан жо-ним Ва - та - ним, Кў - зим қув-наб
кўр - га - ним. Ис - тиқ - лол - дан
кул - га - ним, Ўз- бе- кис - тон гул - ша - ним!

Ватанжоним – Ватаним,
Кўзим қувнаб кўрганим.
Истиқлолдан кулганим,
Ўзбекистон – гулшаним!

Баҳра олиб бағрингдан,
Улғаяман меҳрингдан.
Ватанжоним – Ватаним
Ўзбекистон – гулшаним!

ИФОДАЎБИИ ОВОЗҲО

А

У

О

И

Е

ПОЛКАИ АНДИЧОН

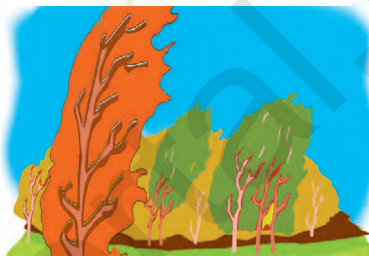

Оҳанги халқӣ

Шӯх

ЧЇ ХЕЛ ОВОЗҲОРО МЕДОНЕД? Овозҳои гумбуросӣ

Овозҳои мусиқӣ

Дар атрофамон овозҳо хеле бисёр аст. Ҳамаи овозҳои дар табиат буда, ба овозҳои гумбуросӣ (шавшув) дохил мешавад.

Ҳангоми суруд хондан ва навохтани асбобҳои мусиқӣ овозҳои шунда шавандаро, овозҳои мусиқӣ меноманд.

РОҶИ НОТА

Овозҳои мусиқӣ бо нота навишта мешавад. Панҷ хате, ки дар он нотаҳо навишта мешаванд, РОҶИ НОТА ном дорад.

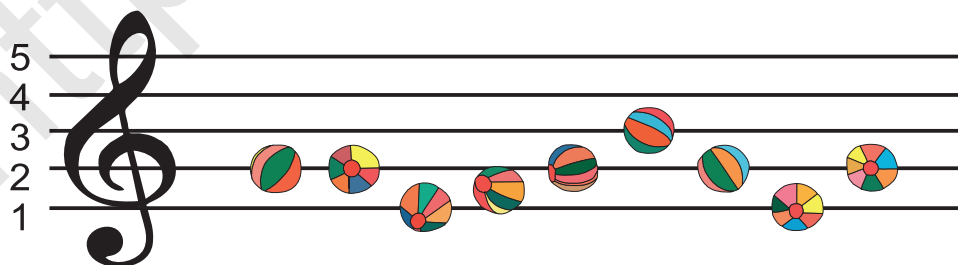
МАРШИ РОҶГАРӢ

Оҳанги **Ф. Назаров**

Босуръат

Бигӯед, ки тӯбчаҳо дар кадом хатҳо ҷойгир шудаанд?

АЛИФБОИ МУСИҚӢ

Шеъри **Н. Бақозода** Оҳанги **Ч. Охунов**

Но - ми ҳар - фи а - лиф - бо А, Б, В, Г
 Д, Е, Ё... Но - ми ҳар - фи му - си - қӣ
 До, Ре, Ми, Фа, Сол, Ля Си Ҳар ка - до - ме
 як са - до , як, о - во - зу як на - во:
 До, Ре, МИ, Фа, Сол,Ля,Си, Си, Ля, Сол,Фа, Ми, Ре, До

Номи ҳарфи Алифбо –
 А, Б, В, Г, Д, Е, Ё ...
 Номи ҳарфи мусиқӣ –
 До, Ре, Ми, Фа, Сол, Ля, Си.
 Ҳар кадоме – як садо,
 Як овозу як наво:
 До, Ре, Ми, Фа, Сол, Ля, Си.
 Си, Ля, Сол, Фа, Ми, Ре, До.

БО АСБОБҲОИ МИЛЛИИ МУСИҚЌИ ШИНОС ШАВЕД

ДОЙРА

НАҒОРА

БАК, БАКА БУМ, БУМ (УСУЛҶОИ ДОИРА)

Оҳанги халқӣ

Рақсӣ

The musical score is presented in three systems, each with a vocal line (treble clef) and a piano accompaniment line (bass clef). The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 2/4. The first system starts with a whole rest for the vocal line. The second system begins at measure 6. The third system begins at measure 9. The piano accompaniment consists of rhythmic patterns of eighth and sixteenth notes.

ВАТАН

Шеъри **М. Миршакар**
Оҳанги **Ш. Соҳибов**

Ватан аз дилҳо
Мебарорад ғам,
Ватан одамро
Мекунад одам.

Болу пари кас
Ватан мебошад.
Бахтовари кас
Ватан мебошад.

Ту бахтиёрӣ,
Эй насли озод!
Ту Ватан дорӣ,
Зебову обод!

Фарзанди ҷон бош
Бар Ватани хеш
Ҳам посбон бош
Бар Ватани хеш.

АСОСИ МУСИҚЇ ОҲАНГ АСТ

ДИЛХИРОҚ

Оҳанги халқи ўзбек

Чаққон

A musical score for the piece 'Чаққон' (Chaqqon) by Dilkhuroq. The score is written in a single system with ten staves. It begins in 2/4 time with a key signature of one sharp (F#). The melody is primarily composed of eighth and sixteenth notes. There are several measures of rests, indicated by a '7' above the staff. The score includes measure numbers 6, 11, 16, 23, 29, 34, and 39. The piece concludes with a double bar line. A large, semi-transparent watermark 'UZEDU.ONLINE' is overlaid diagonally across the score.

ЛАВЛАГИ (Лаблабу)

Шеъри **П. Мўъмин**
Оҳанги **Д. Омонуллаева**

Тези миёна

5
Лав-ла-ги-ю, лав-ла-ги, Ер-ни ас-та кав-ла-гин.

9
Мўл-бў-либ-ди, ҳо-си-ли, Аъ-ло э-кан қи-зи-ли.

13
Ло-ла-га ўх-шар, Қип-қи-зил ран-ги.

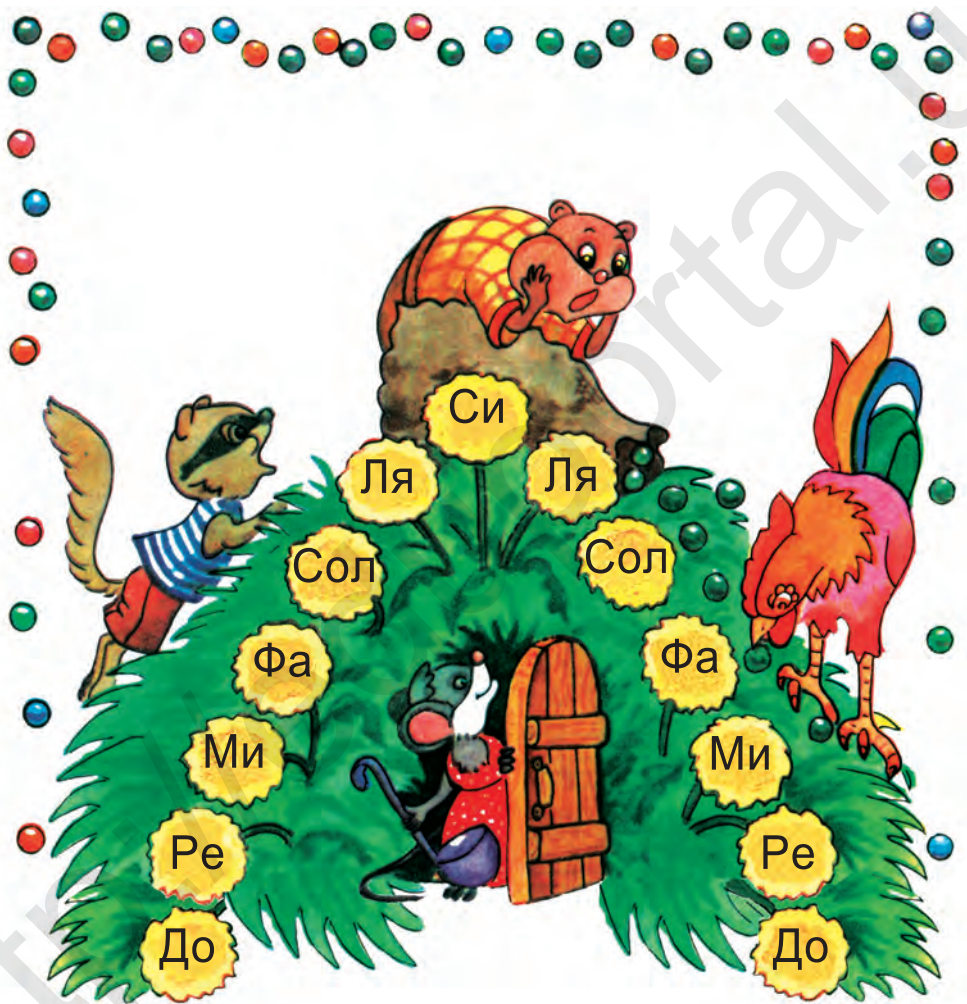
Худ-ди бў-ял-ган -дай Яп-ян-ги... ги.

Лавлагию лавлаги,
Ерни аста кавлагин.
Мўл бўлибди ҳосили,
Аъло экан қизили.

Лолага ўхшар,
Қип-қизил ранги.
Худди бўялгандай
Яп-янги.

**ОВОЗҲОИ МУСИҚӢ БАЛАНД,
ПАСТ ВА ДАР БАЛАНДИИ
ЯКХЕЛА МЕШАВАД.**

БОЗИҶОИ МУСИҚАВЇ

**БОЗИҶОИ РАҚСИЕ, КИ ДАР ОН
СУРУД ХОНДА РАҚС МЕКУНАНД,
БОЗИҶОИ МУСИҚАВЇ МЕНОМАНД**

ОҚ ТЕРАКМИ, КЎК ТЕРАК?

Шеърӣ Х. Қаюмов   Оҳанги А. Мансуров

Шўх

Оқ те - рак - ми, кўк - те - рак,   Биз-дан сиз-га ким ке - рак?

Ў - қи - ши и - ши   аъ - ло,   Ғай-рат- ли, чақ- қон до - но.

Кат - та - лар-нинг даст - ё - ри,   Ки-чик-лар-нинг сар-до-ри,

О - доб, ах-лоқ - да ўр - нақ,   Қув-ноқ бо-ла-лар ке - рак.

МАН ВАТАН ДОРАМ

Шеъри **Ҷ. Қувноқ** Оҳанги **Н. Норхӯҷаев**

Миёна $\text{♩} = 88$

Ман Ва-тан до-
рам, ди-гар дун - ё ба ман дар - кор
нест, Хо - ки он ган -

Ман Ватан дорам, дигар дунё ба ман
даркор нест,
Хоки он ганчест, ки дар ҳеҷ як бозор
нест.

Дил надорад дар бараш,
ҳар ки Ватанро тарк кард,
Барги хушк афтад зи шох,
ин корро инкор нест.

Ман Ватанро дар дилу дар
дидаам ҷо кардаам,
Шашяки рӯйи заминро ҳеҷ кунҷи тор
нест.

КАЛИДИ СКРИПКА

Қисси доирави калиди скрипка хати дуюми роҳи нотаро фаро мегирад. Ба хати дуюм овози СОЛ навишта мешавад. Ин калидро, калиди СОЛ ҳам меноманд. Зебо навиштани калиди скрипкаро омӯзед.

ЯК, ДУ, СЕ...

Шеъри Р. Толиб Оҳанги Н. Норхўчаев
 Бо суръати маршона

Дўп - дўп, дўп - дўп, Дўп - дўп, дўп-дўп, Шах-дам, шах - дам
 таш - ланг қа- дам, бир, ик- ки уч. Дўп - дўп, дўп - дўп,
 Куч - га тў -линг соғ - лом бў- линг, бир, ик- ки уч.
 Дўп - дўп, дўп - дўп, Шах - дам, шах - дам
 таш - ланг қа- дам, бир, ик- ки уч. Дўп - дўп, дўп-дўп,
 Куч - га тў -линг соғ - лом бў- линг, бир, ик- ки уч.
 Дўп - дўп, дўп - дўп, Бир, ик - ки уч.

ТИРАМОҲ (КУЗ)

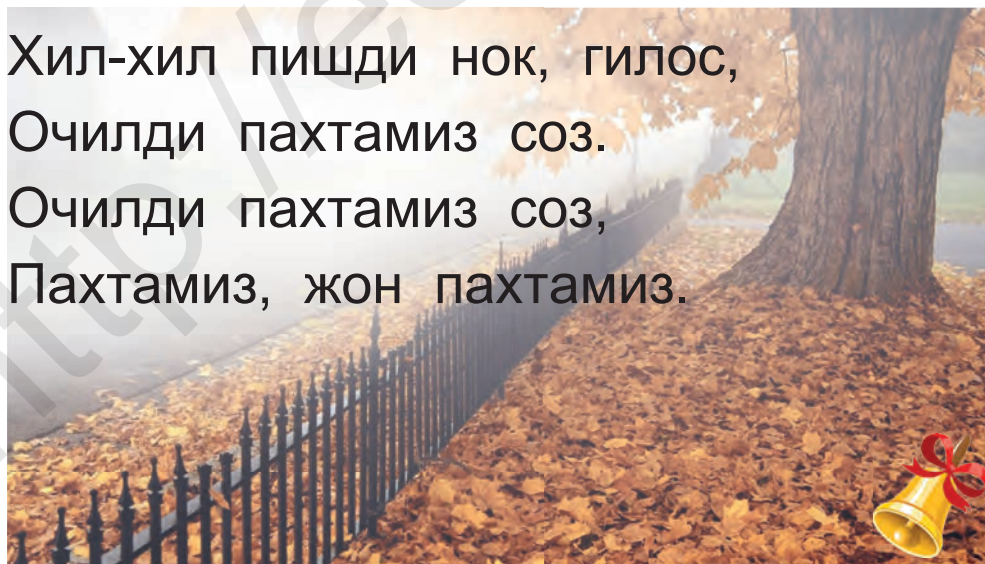

Шеъри Н. Рӯзимуҳаммедов
Оҳанги С. Абрамова

Саросема нашуда

Ke-lib et-di jav-xar kuz, San-diq och-di gav-xar kuz.
Boғ-lar- ning sa-xo- va-ti, So-chil-di noz-
neъ- ma - ti. Boғ-lar - ning sa - xo - va-ti,
So - chil - di noz- neъ - ma - ti.

Хил-хил пишди нок, гилос,
Очилди пахтамиз соз.
Очилди пахтамиз соз,
Пахтамиз, жон пахтамиз.

ВАТАНАМОНРО МАДҶ МЕКУНЕМ

МЕҶРУ МУҶАББАТ НИСБАТИ ВАТАН БЕПОЁН ШУДАНАШ ЛОЗИМ

«РАҚС»

Оҳанги халқӣ

Тези миёна

The musical score is written on eight staves in a single system. It is in the key of D major (two sharps) and 4/4 time. The melody is characterized by rhythmic eighth and sixteenth notes, with some rests. The score concludes with a double bar line.

БУҒДОЙ (ГАНДУМ)

Шеъри **Р.Толиб** Оҳанги **Д.Омонуллаева**

Эккан эдим,
Кўкат бўлди, дон бўлди.
Пишгандан сўнг
Оппоқина нон бўлди.

Элим бой, элим бой
Нимага бой?
Элим бой, элим бой,
Экар буғдой.

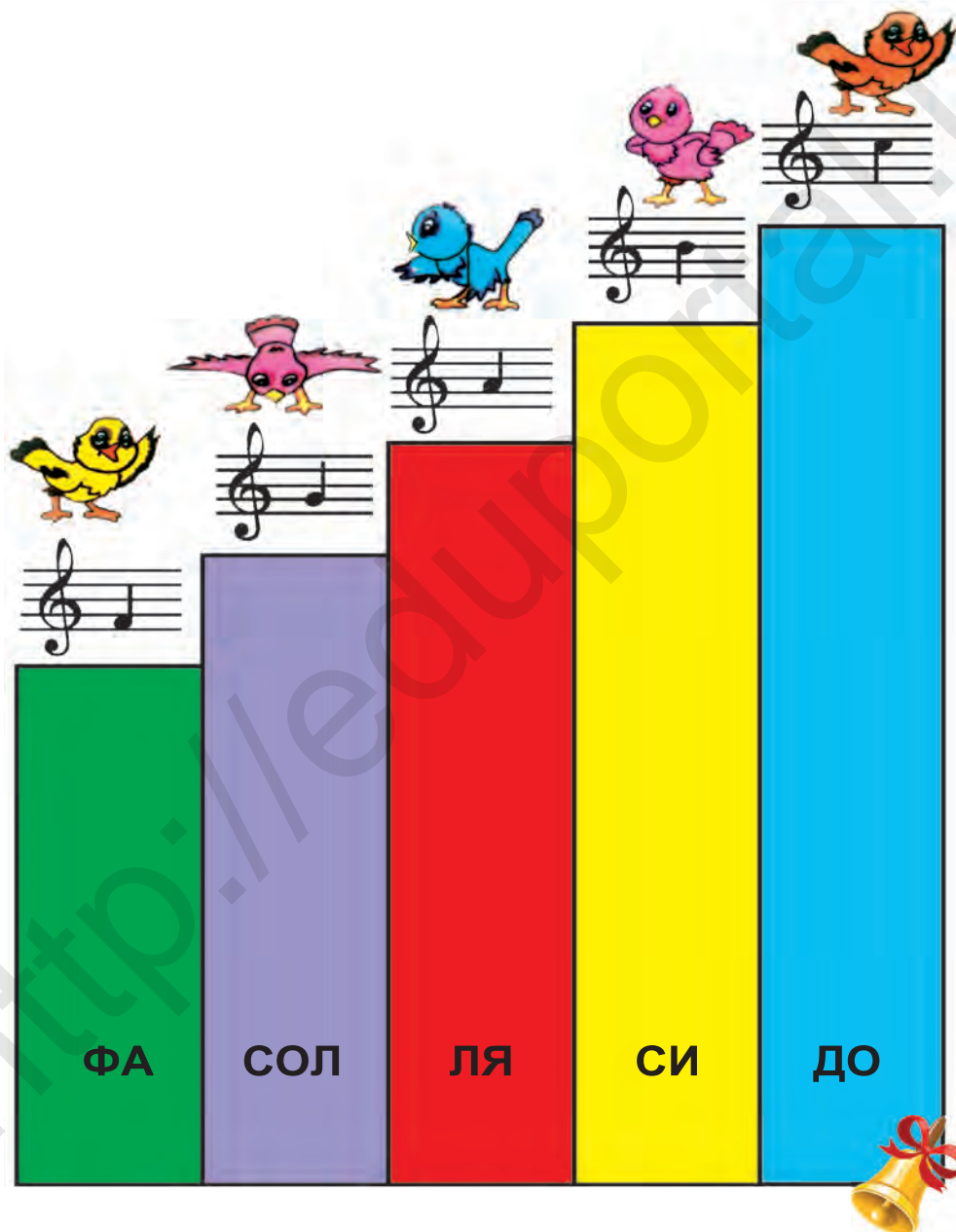

ИФОДАЁБИИ БАЛАНД ВА ПАСТШАВИИ ОВОЗҶО ДАР ЗИНАЧАҶО

**НОМИ ОВОЗҲОРО АЗ ЧАП БА
РОСТ ВА АЗ РОСТ БА ЧАП
ГУФТАНРО ЁД ГИРЕД**

ШИНОС ШАВЕД

Оҳангсоз оҳанг
месозад.

Шоир шеър эъчод
мекунад.

Сароянда суруд
мехонад.

Навозанда оҳанг
менавозад.

ПИАНИНО

Шеъри **М. Зайниддинова**
Оҳанги **Ч. Начмиддинов**

Рақсӣ

Do, re, mi, fa, sol, ля, си   Мак-таб пи- а- ни- но- си.

Кла- ви- ши оқ-қо-ра,   Ҳа-ва-синг ке-лар қа- ра.

The image shows two staves of musical notation in 2/4 time. The first staff begins with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The melody consists of eighth and quarter notes. The second staff continues the melody with similar rhythmic patterns. The lyrics are written below the notes.

Бир, икки, уч, ўнг оёқ,
Оҳангга солинг қулоқ.
Янгроқ куйга жўр бўлиб
Қўшиқ айтамиз қувноқ.

СУРУД АЗ КАЛИМА ВА ОҶАНГҶО ИБОРАТ АСТ. КАЛИМА БО ҶАРФҶО, ОҶАНГ БОШАД, БО НОТАҶО НАВИШТА МЕШАВАД.

АЛИФБО БАЙРАМИ (Иди Алифбо)

Шеъри П. Мӯъмин Оҳанги Д. Омонуллаева

1. Алифбодан
Ҷарфларни
Биз ўргандик
оз-оздан.

Миннатдормиз
Ўргатувчи
Муаллимдан –
устоздан.

Нақарот:
Тилимизни
Сайратади
Алифбомиз
байрами.

Дилимизни
Яйратади
Байрамларнинг
хуррами.

2. Ҷар бир ҷарф
Дафтарларда
Гижинглайди
той бўлиб.

Ёзганимиз
Кўринади
Юлдуз бўлиб,
ой бўлиб.

Нақарот.
3. Олдимизга
Саф тортишди
Аскарлардай
ҷарфлар.

Барчасига
Қўшиқларда
Бериб ўтдик
таърифлар.

Нақарот

СУРУДҲОЕ, КИ ПИСАНДИ МО АСТ

ИДАТ МУБОРАК

Шеъри **Н. Назирӣ**
Оҳанги **Х. Абдуллоев**

Эй модари ман,
Бахти ҷавонам,
Номи хуши ту
Вирди забонам.

Меҳри ту доим
Дар ҷисму ҷонам,
Идат муборак!
Идат муборак!

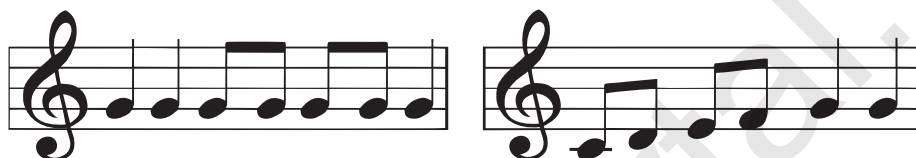
Ман дар бари ту
Аз хурдӣ растам,
Меҳри дили худ
Бар ту бубастам.

Фарзанди дилбанд
Баҳри ту ҳастам.
Идат муборак!
Идат муборак!

СУПОРИШҶО БАРОИ МУСТАҲКАМКУНӢ

Бо диққат гӯш кунед ва ёбед:

Омӯзгор аз ду мисоли поёни
кадомашро гуфт?

Калиди Сол дар кучо дуруст на-
вишта шудааст?

1

2

3

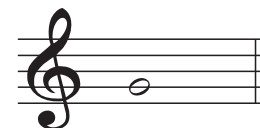
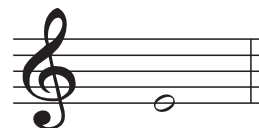

Нотай Сол дар кучо дуруст навишта
шудааст?

1

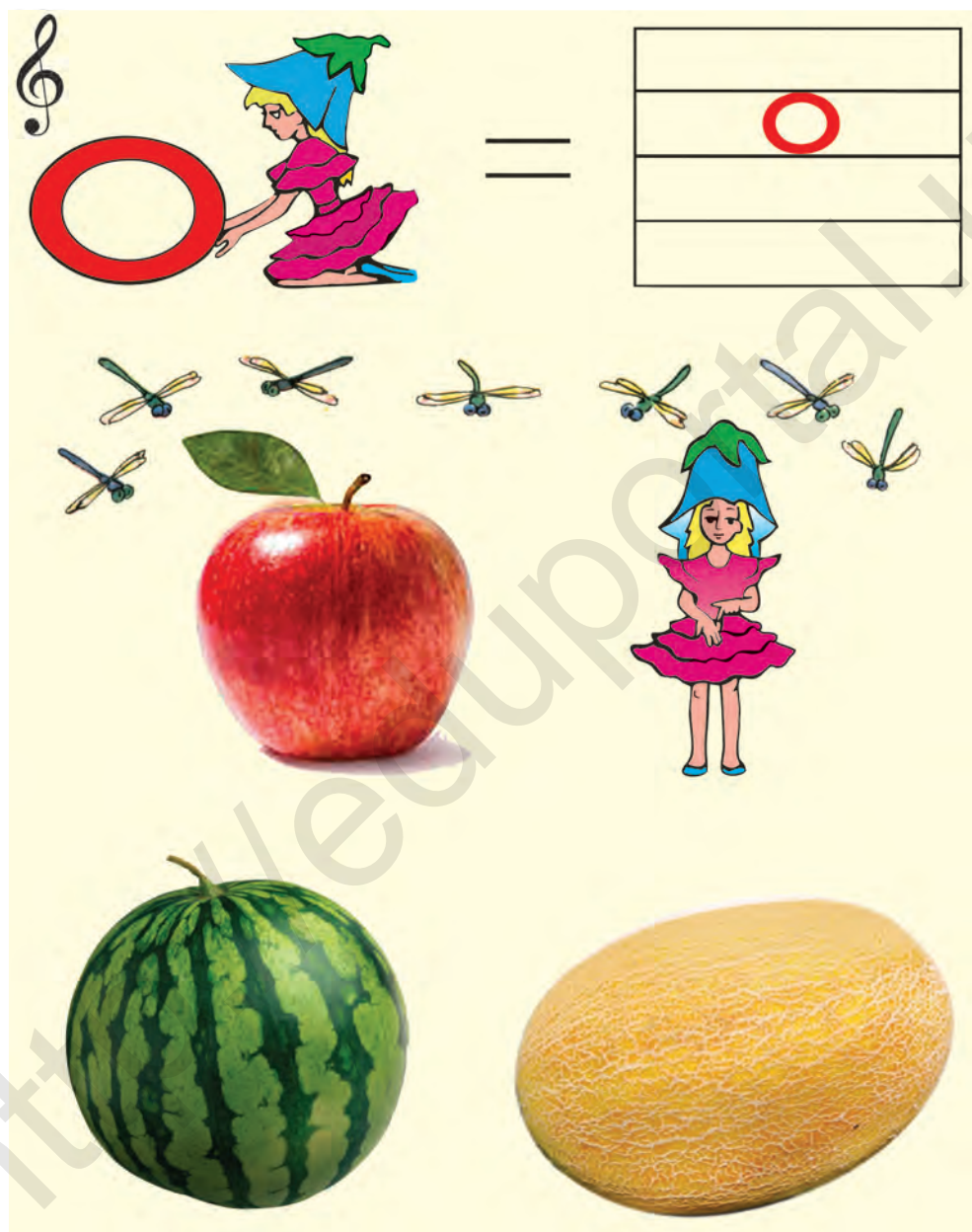
2

3

ДАРОЗУ КЎТОҲШАВИИ ОВОЗҶО

Нотай пурра

Нотай пурраро ба меваҳои пурра монанд кардан мумкин аст.

НОРИМ-НОРИМ

Оҳанги халқи ўзбек

Тези миёна

ҲАНГОМИ СУРУДХОНЌ БА ДУРУСТ ВА ФАҲМО ТАЛАФ- ФУЗ КАРДАНИ КАЛИМАҲО ЭЪТИБОР ДИҲЕД.

БАРФИ АВВАЛ (БИРИНЧИ ҚОР)

Шеръи **Р. Толиб**
Оҳанги **Н. Норхўцаев**

Эй қор, шодсан бунча ҳам,
Ахир эриб кетасан.

Вой, вой, вой, вой.

Мен сизларга бир олам
Қувонч бериб кетаман.

Ҳой, ҳой, ҳой, ҳой.

ОҲАНГҲОЕ, КИ ПИСАНДИ МО АСТ

МУСИҚИРО ГЎШ КАРДА, БА ОН
БО ҚАРСАК ЧЎР МЕШАВЕМ.

ҚАРИ НАВО

Оҳанги халқи ўзбек

Шўх

БОРОНАК

Шеъри **Ч. Ҳошимӣ**

Оҳанги **Қ. Яҳёев**

Чак-чак борон меборад,
Моро шодон медорад, мефорад!
Оби борон роҳатбахш,
Савти борон чак-чак.

Чак-чак, чак-чак, чак-чак, чак,
Чак-чак, чак-чак, чак-чак, чак.

Тоза шӯяд гулҳоро,
Боғу дашту саҳроро.
Борон равшан гардонад
Ҷону дилҳои моро!

Чак-чак, чак-чак, чак-чак, чак,
Чак-чак, чак-чак, чак-чак, чак.

Борад, то гулҳо рӯянд,
То духтарҳо сар шӯянд.
То бачаҳо гул чинанд,
То модарҳо гул бўянд!

ОҲАНГСОЗОН

**ЮНУС
РАҶАБЇ.**

**ҒАФУР
ҚОДИРОВ.**

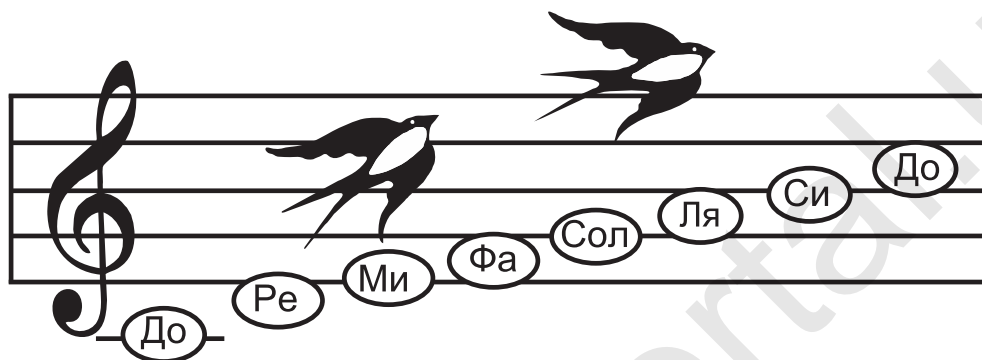
**ДОНИ
ЗОКИРОВ.**

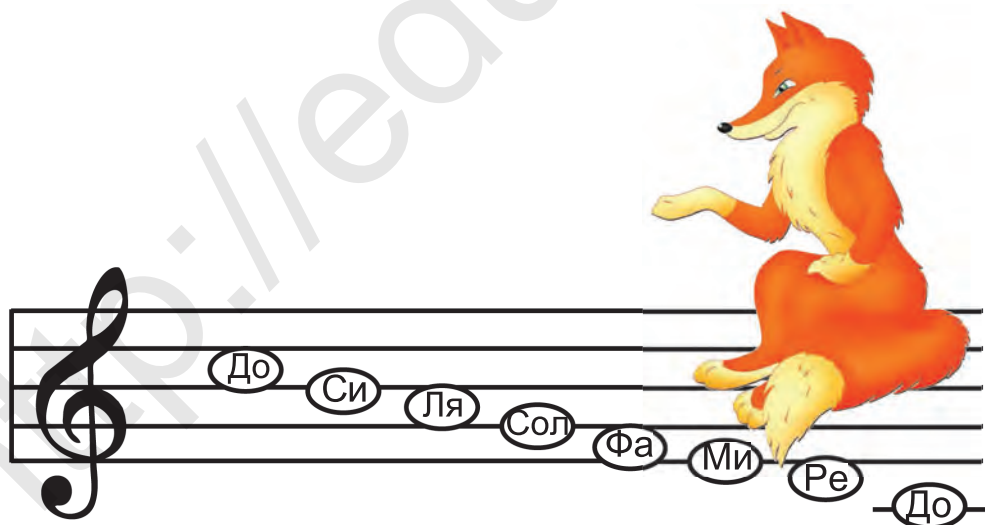
**ТЎЛҚИН
ТОШМАТОВ.**

НОМГУЗОРИИ ОВОЗҶО ВА ПАЙИҶАМИИ ОНҶО

ПАСТУ БАЛАНДШАВИИ НОТАҶОИ ОВОЗ (ОВОЗҚАТОРҶО)

АСП БЎЛАМАН (АСП МЕШАВАМ)

Оҳанги халқи ўзбек

Рақсӣ

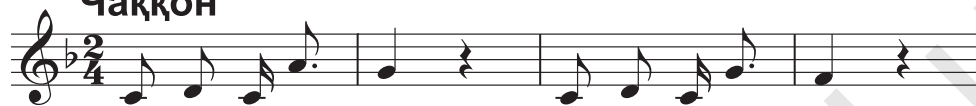

ДИЛОРОМНИНГ ҚЎШИҒИ

Шеъри **И. Дониш** Оҳанги **Д. Омонуллаева**

Чаққон

Қув-ноқ хуш о- воз, Жа- жи Ди-ло- ром.

Қў- ши - ғи дил- га Бахш э- тар о- ром.

А- ям ва да- дам Бўл-син-лар бар- дам,

Ду - нё тур-гун- ча Тур- син-лар ҳар дам.

2. Боғчамизда у
Барчага ёққан
Ёш қалби

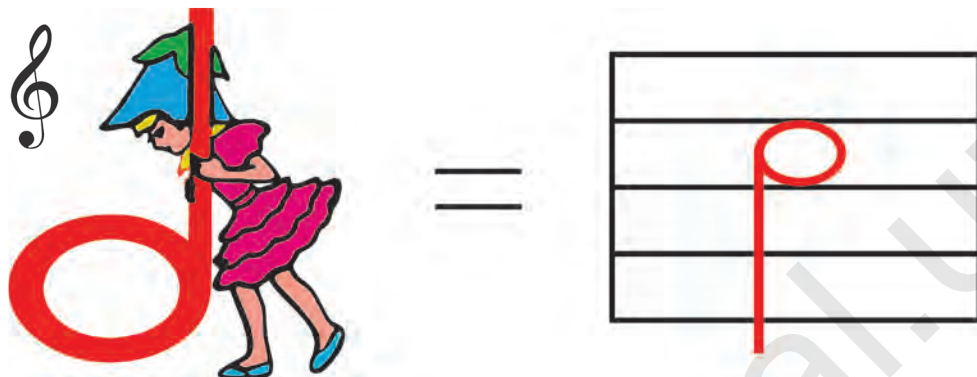
жўшиб
Дарёдек оққан
Қўшиқ севмаслар
Йўқдир оламда,
Мен катта

бўлсам
Бўлай хонанда

3. Куйлар Дилором
Хушчақчақ бардам
Дунёда озод
Бўлсин ҳар одам
Қалб овозимни
Тингласин олам,
Тингласин дадам,
Тингласин олам.

НОТАИ НИСФИҶО

Аз ду як қисми нотаи пурра
нисф мешавад.

Агар аз миёни себ бурида шавад,
дуто ҳиссаи баробари нимпалла
ҳосил мешавад.

**ҲАР ЯК СУРУДРО БО ОВОЗ
САРОИДАН ВА БО АСБОБҲОИ ҲАР-
ХЕЛА ИҶРО КАРДАН МУМКИН АСТ.**

ДЎЛОНЧА

Оҳанги халқӣ

Рақсӣ

«ТУ-ТУ-ТУ-ТУ, МУРҒОНИ МАН»

Шеъри **А. Қодирӣ**
Оҳанги **Ҷ. Охунов**

Биёед мурғони ман,
Мурғони чаққони ман.

Ту-ту-ту-ту-ту-ту-ту.

Биёед, ба лаби чӯ, биёед ба
шумоён.

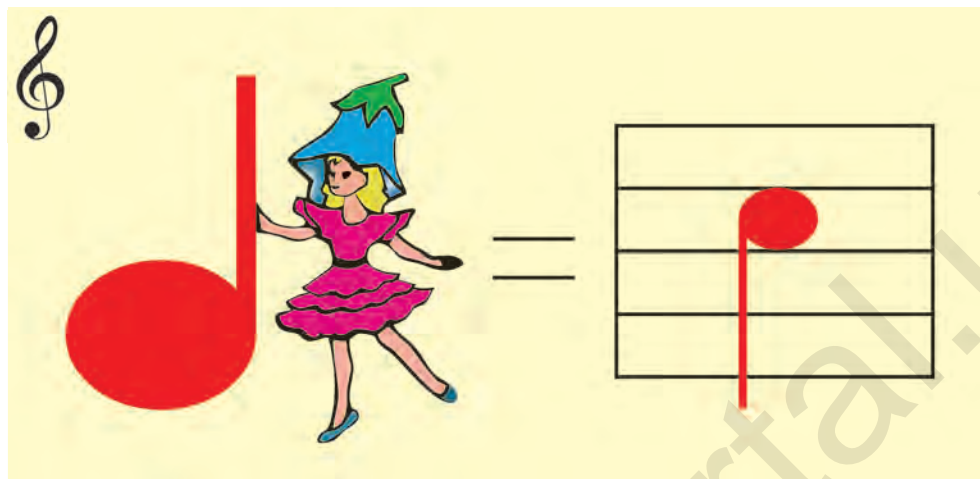
Медиҳам ман обу дон.

Ту-ту-ту-ту-ту-ту-ту.

Шикамҳотон, ки сер шуд,
Ба катак дароед зуд.

Ту-ту-ту-ту-ту-ту-ту.

НОТАИ ЧОРЯКЇ

Аз чор як қисми нотаи пурра
чорякї мешавад.

Агар харбузаро ба чор қисм
чудо кунем, ҳар як қисми он
чорякї мешавад.

ВАЛС

Оҳанги Д. Шостакович

Босуръат

БОБОҚ ХҲРОЗ

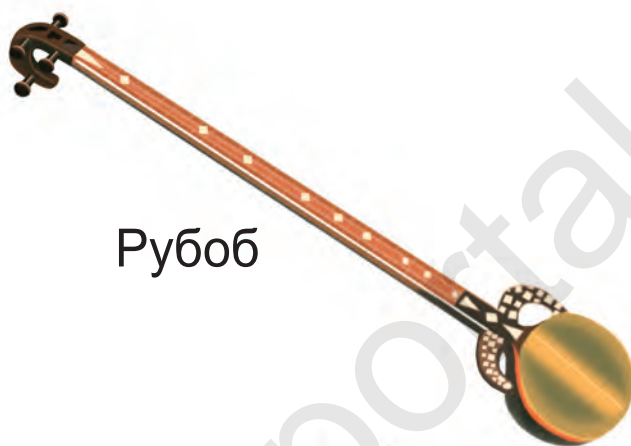
Шеъри П. Мӯъмин
Оҳанги Н. Норхӯчаев

Шӯҳ

Бо - боқ хӯ - роз, бо - боқ хӯ - роз, То - жи қи - зил
та - роқ хӯ - роз. Бо - боқ хӯ - роз, бо - боқ хӯ - роз,
То - жи қи - зил та - роқ хӯ - роз.
Ду - ми га - жак, ю - рар сер - гак,
Ду - ми га - жак, ю - рар серг - гак, Хӯп ке - лиш - ган,
бӯ - йи да - роз, Бо - боқ хӯ - роз...

АСБОБҲОИ ТОРИЕ, КИ ПИСАНДИ МОСТ

Рубоб

Дутор

БАЁТИ ДУТОР

Оҳанги халқӣ

САЛОМ БЕРГАН БОЛАЛАР

Шеъри П. Мўъмин Оҳанги Н. Норхўчаев

Салом берган боланинг
Ўзи одобли,
Кулиб турган юзлари
Гўё офтобли.

Нақарот:

Салом бериш, бу –
Аъло аломат,
Салом берганлар,
Бўлинг саломат.

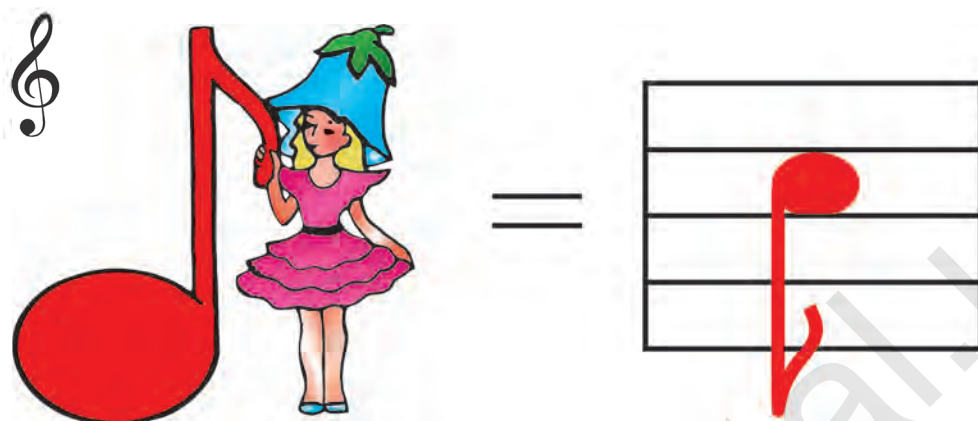
Салом берган боланинг
Дарси доим «беш»,
Мақтаб, уйда, кўчада
Яхшиларга эш.

Нақарот:

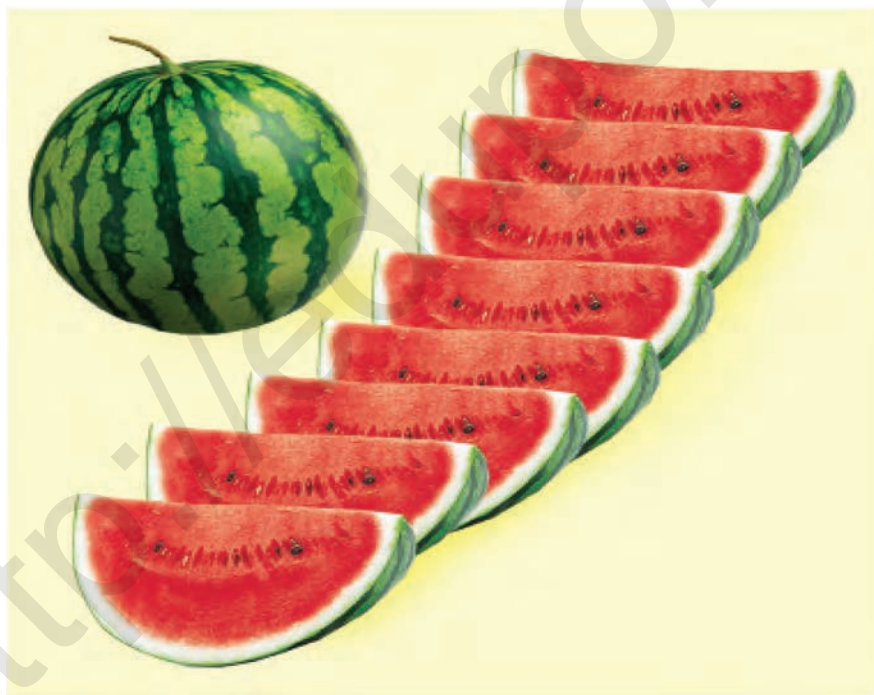

Нотай ҳаштякӣ (нимчоряк)

Аз ҳашт як қисми нотай пурра
ҳаштякӣ мешавад.

Агар тарбузро ба ҳашт қисм
ҷудо кунем, ҳар як қисм он
ҳаштякӣ (нимчоряк) мешавад.

АСБОБҲОИ НАФАСӢ

БАХТИЙ ЭРКАТОЙ

Шеъри **Н. Муҳаммад** Оҳанги **Т. Тошматов**

Шодон

Вой - вой, вой -вой, Бах - ти эр - ка - той

Эр - та - лаб, ту - риб ич - мас э - кан чой

НОМГУЗОРЇ ВА ТАҚСИМШАВИИ НОТАҲО

Номҳои нотаҳоро гӯед

Тақсимшавии нотаҳоро оё дар ёд доред?

Инҳо ба кадом намуди нота ва овозҳо тааллуқ доранд?

Ин овози дар овозқатор нарасидаро, овоз бароварда пурра гардонед:

МАРШ

Оҳанги Н. Норхўчаев

Қатъӣ

ДОИРА (ЧИЛДИРМА)

Шеъри П. Мўъмин
Оҳанги Д. Омонуллаева

Ўзи ойдаи,
Зираклари шилдир-шилдир.
Чалганингда
Оҳанглари хилма-хилдир.

Топсанг дарров билдирма,
билдирма, билдирма.
Гумбадагум-гумбадагум
гумбадагум,
Унинг номи – чилдирма!

РЕБУСҲОИ МУСИҚӢ

Калимаҳои зеринро муайян кунед:

– ниш	– корд	– сол	– лак
– шумор	– вентил - тор	– пар	– вул
– но	– тора	– хӯрда	– нома
– росот	– жа	– зиш	– стон

--	--	--	--	--	--	--

+   =

ВАЛС БАРОИ БАЧАҶО

Оҳанги Д. Зокиров

Бо суръати валс

A musical score for a waltz, consisting of seven staves of music. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 3/4. The music is written in a single melodic line on a treble clef. The score includes various rhythmic values such as quarter notes, eighth notes, and dotted notes, along with rests and phrasing slurs. The piece concludes with a double bar line and repeat dots. A large, semi-transparent watermark 'http://uzeduportal.uz' is overlaid diagonally across the entire page.

СЕҲРЛИ ДУНЁ

Шеъри **Н. Аҳмедова**   Оҳанги **Х. Ҳасанова**

Дилда орзулар,
Куйлаймиз жўшиб.
Қувонч шодликни
Куйларга қўшиб.
Болалик гулдир
Бу гўзал чаманда
Яшаймиз яйраб
Энг бахтли Ватанда.

Нақарот:

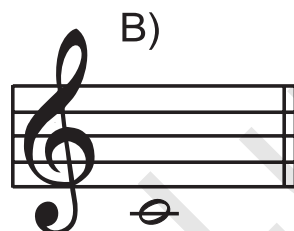
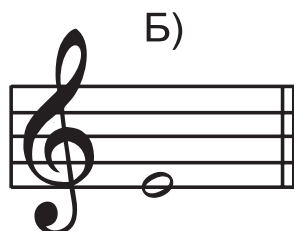
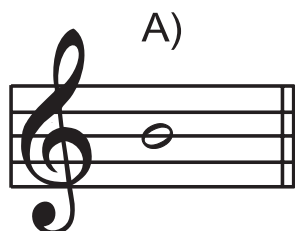
Куйлар олам
Сочиб зиё.
Чорлар ҳар дам
Бу сеҳрли дунё.

СУПОРИШҚО БАРОИ МУСТАҲКАМКУНӢ

1. Нотаи «ДО»-ро ёбед.

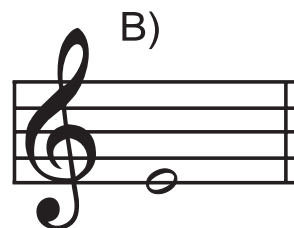
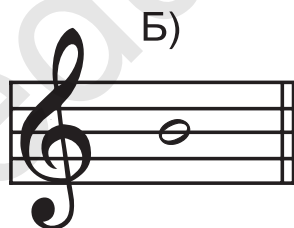
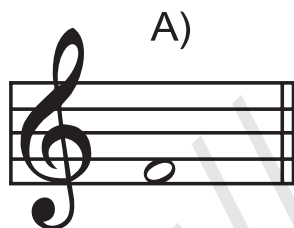
2. Дар кадом қатор, қатори овоз дуруст навишта шудааст?

А) до, ре, ми, сол, фа, ля, си, до;

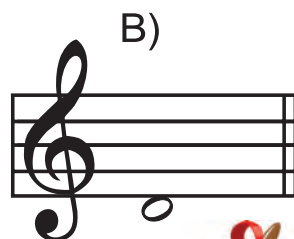
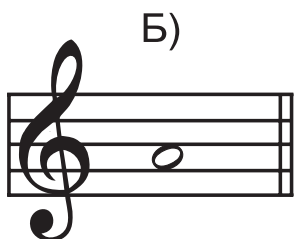
Б) до, ми, ре, фа, сол, ля, си, до;

В) до, ре, ми, фа, сол, ля, си, до.

3. Нотаи «ФА»-ро ёбед.

4. Овози аз ҳама баландро ёбед:

Худатон ёбед

1. Асари мусиқиро чӣ тавр шунидан лозим?

- A) паст ҳарф зада шунидан лозим;
- B) мағал набардошта шунидан лозим;
- D) хомӯш истода, бо диққат шунидан лозим.

2. Дар дохили нотаи пурра чанд нотаи нисфиҳо ҳаст?

- A) 4-то нотаи нисфӣ;
- B) 2-то нотаи нисфӣ;
- D) 6-то нотаи нисфӣ.

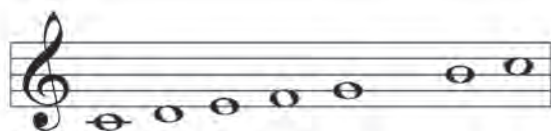
3. Чандто нотаи чорякӣ ба як нотаи пурра баробар аст?

- A) 2-то нотаи чорякӣ;
- B) 8-то нотаи чорякӣ;
- D) 4-то нотаи чорякӣ.

4. Чандто нотаи чорякӣ ба нотаи нисфиҳо баробар аст?

- A) 4-то нотаи чорякӣ;
- B) 2-то нотаи чорякӣ;
- D) 8-то нотаи чорякӣ.

5. Дар қатори овоз кадом нота афтида мондааст?

РАҚСЕМ, САРОЕМ, СУРУД ХОНЕМ.

ВАТАН

Шеъри М. Миршакар Оҳанги Ш. Соҳибов

Миёна

Ва - тан аз дил - ҳо ме - ба - ро - рад ғам,
Ва - тан о - дам - ро ме - ку - над о - дам!

ГАНДУМ (БУҒДОЙ)

Шеъри Р. Толиб Оҳанги Д. Омонуллаева

Оҳиста

Эк-кан э-дим, кӯ-кат бўл-ди, дон бўл-ди,
дон бўл -ди. Пиш-ган-дан сўнг оп - поқ-қи -на
нон бўл - ди, нон бўл - ди. Э - лим бой,
Э - лим бой, ни-ма-га бой?
Э - лим бой, э - лим бой, э - кар буғ-дой.

ГУНЦИШКАК

Шеъри У. Раҷаб

Оҳанги Я. Сабзанов

Шўх

Гун-чиш-ка-ке ҳад -я кард, А - ко - яш бар Са-нав-бар.

Гун-чиш-ка -ке а - ло як, Зе - бо -ю хуш- бо -лу пар.

«ТУ-ТУ-ТУ-ТУ, МУРҒОНИ МАН»

Шеъри А. Қодирӣ

Оҳанги Ҷ. Охунов

Би-ё-ед мур-ғо-ни ман. Мур-ғо-ни чақ-қо-ни ман

Ту-ту-ту-ту-ту-ту-ту Би-ё-ед, ба ла-би чў, Ту-ту-ту-ту-ту-ту-ту

Би-ё-ед, ба ла-би чў Би-ё-ед ба шу-мо-ён, ме-ди-ҳам ман о-бу дон.

Би-ё-ед ба шу-мо-ён, ме-ди-ҳам ман о-бу дон. Ши-ка-ма-тон кӣ сер шуд,

ба ка- так да- ро- ед зуд. Ши-кам-ҳо- тон ки сер шуд,
ба - ка - так да- ро - ед зуд, Ту - ту - ту- ту - ту - ту - ту,

САЛОМ БЕРГАН БОЛАЛАР

Шеъри П. Мўъмин Оҳанги Н. Норхўцаев

Миёна

Са-лом бер-ган бо-ла-нинг ўзи-зи о- доб- ли,
Ку- либ тур-ган юз-ла- ри гў - ё оф- тоб - ли,
Са-лом бе-риш бу аъ - ло а- ло-мат, Са-лом бер-ган-лар
Бў-линг са-ло-мат. Са-лом бе-риш бу аъ - ло а- ло- мат,
Са- лом бер- ган - лар бў - линг са - ло - мат.

СЕҲРЛИ ДУНЁ

Шеъри **Н. Аҳмедова** Оҳанги **Х. Ҳасанова**

Миёна

Дил - да ор - зу - лар, куй - лай-миз жў-шиб.

Қу - вонч, шод-лик-ни куй-лар-га қў-шиб.

Бо - ла - лик гул-дир Бу гў - зал ча - ман-да.

Я - шай - миз яй - раб энг бахт-ли Ва - тан - да.

ИДАТ МУБОРАК!

Шеъри **Н. Назирӣ** Оҳанги **Х. Абдуллоев**

Миёна

Эй мо-да - ри ман, бах-ти ча-во-нам,

но - ми ху - ши ту вир-ди за - бо - нам!

МУНДАРИЧА

Қоидаҳои сурудхонӣ	4
Ватанҷонам – Ватанам. Шеърӣ П.Мӯъмин. Оҳанги Д.Омонуллаева	5
Ифодаёбии овозҳо	6
Полкаи андичон. Оҳанги халқӣ	7
Чӣ хел овозҳоро медонед?	8
Роҳи нота	9
Алифбои мусиқӣ. Шеърӣ Н.Бақозода. Оҳанги Ҷ.Охунов	10
Бо асбобҳои миллии мусиқӣ шинос шавед	11
Бак, бака бум, бум (усулҳои доира). Оҳанги халқӣ	12
Ватан. Шеърӣ М. Миршакар. Оҳанги Ш. Соҳибов	13
Асоси мусиқӣ оҳанг аст	14
Лавлаги. Шеърӣ П.Мӯъмин. Оҳанги Д.Омонуллаева	15
Овозҳои мусиқӣ баланд, паст ва дар баландии якхела мешавад	16
Бозиҳои мусиқаӣ	17
Ман Ватан дорам. Шеърӣ Ҷ.Қувноқ. Оҳанги Н.Норхӯчаев	18
Калиди скрипка	19
Як, ду, се... Шеърӣ Р.Толиб. Оҳанги Н.Норхӯчаев	20
Тирамоҳ. Шеърӣ Н. Рӯзимуҳаммедов. Оҳанги С.Абрамова	21
Ватанамонро мадҳ мекунем	22
Буғдой. Шеърӣ Р.Толиб. Оҳанги Д. Омонуллаева	23
Ифодаёбии баланд ва пастшавии овозҳо дар зинаҷаҳо	24
Номи овозҳоро аз чап ба рост ва аз рост ба чап гуфтанро ёд гиред	25
Шинос шавед	26
Пианино. Шеърӣ М.Зайниддинова. Оҳанги Ҷ. Начмиддинов	27
Алифбо байрамаи. Шеърӣ П.Мӯъмин. Оҳанги Д. Омонуллаева	28
Идат муборак. Шеърӣ Н.Назирӣ. Оҳанги Х. Абдуллоев	29
Супоришҳо барои мустаҳкамкунӣ	30
Дарозу кӯтоҳшавии овозҳо	31
Норим – норим. Оҳанги халқӣ ўзбек	32
Барфи аввал. Шеърӣ Р.Толиб. Оҳанги Н. Норхӯчаев	33
Қари наво. Оҳанги ҳалқи ўзбек	34
Боронак. Шеърӣ Ҷ.Ҳошимӣ. Оҳанги Қ. Яҳёев	35
Оҳангсезон	36
Номгузории овозҳо ва пайҳамии онҳо	37
Асп бўламан. Оҳанги ҳалқи ўзбек	38
Дилоромнинг қўшиғи. Шеърӣ И. Дониш. Оҳанги Д.Омонуллаева	39
Нотай нисфиҳо	40
Дўлонча. Оҳанги халқӣ	41
«Ту – ту – ту – ту, мурғони ман». Шеърӣ А.Қодирӣ. Оҳанги Ҷ.Охунов ...	42
Нотай чорякӣ	43
Валс. Оҳанги Д.Шостакович	44
Бобок хўроз. Шеърӣ П.Мӯъмин. Оҳанги Н.Норхӯчаев	45

Асбобҳои торие, ки писанди мост	46
Баёти дутор. Оҳанги халқӣ	47
Салом берган болалар. Шеъри П.Муъмин. Оҳанги Н.Норхӯчаев	48
Нотаи ҳаштякӣ (нимчоряк)	49
Бахтий эркатой. Шеъри Н.Муҳаммад. Оҳанги Т.Тошматов	50
Номгузорӣ ва таксимшавии нотаҳо	51
Марш. Оҳанги Н.Норхӯчаев	52
Доира. Шеъри П.Муъмин. Оҳанги Д.Омонуллаева	53
Ребусҳои мусиқӣ	54
Валс барои бачаҳо. Оҳанги Д.Зокиров	55
Сеҳрли дунё. Шеъри Н.Аҳмедова. Оҳанги Х.Ҳасанова	56
Супоришҳо барои мустақамкунӣ	57
Худатон ёбед	58
Раксем, сароем, суруд, хонем	59

HAMIDULLA NURMATOV, **NADIM NORXO‘JAYEV**

MUSIQA

1-sinf uchun darslik

Qayta ishlangan 17-nashri

(Tojik tilida)

Муҳаррир *О.Камолов*
 Мутарчим *Ҷ. Эшонқулов*
 Муҳаррири бадеӣ *Ш.Мирфаёзов*
 Муҳаррири техникӣ *Х. Ҳасанова*
 Саҳифабанди компютерӣ *Ҷ. Шарипова*

Литсензияи нашриёт АИ № 290. 04.11.2016.
 Ба чопаш 28-уми май соли 2019 иҷозат дода шуд.
 Андозаи 70x100 ¹/₁₆. Гарнитурани Arial Тj. Ба усули офсет чоп гардидааст.
 Ҷузъи шартии чопӣ 5,2. Ҷузъи нашриву ҳисобӣ 5,6
 Адади нашр 7767 нусха. Супориши .

Дар ҳонаи эҷодии таъбу нашри “Ғ. Ғуломи»- и очонсии коммуникатсияҳои оммавии иттилооти назди маъмурияти Президенти Республикаи Ўзбекистон 100128., Тошканд, кўчаи Лабзак, 86 чоп шудааст.

www.gglit.uz info@gglit.uz